Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003281

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 29-10-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №162-к від 23.09.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лоза Віктор Олександрович
2. Viktor O. Loza

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 09-09-2024

Спеціальність за освітою: Державна служба

Місце роботи здобувача: Наукова установа "Академія "Українська Політія"

Код за ЄДРПОУ: 45302815

Місцезнаходження: Вул. Леонтовича, 5, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 6520

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.19.07, 11.25.25, 78.03

Тема дисертації:

1. Мілітарна складова ідеології рашизму: політологічний аналіз
2. Military Component of Ruscism Ideology: Political Analysis

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі досліджено історіографію та джерельну базу вивчення рашизму, теоретико-методологічні засади висвітлення його сутності та змісту, основні теоретичні підходи щодо визначення рашизму як ідеологічної доктрини. Процес накопичення джерельної бази з питань осмислення рашизму в контексті російсько-української війни запропоновано розділити на три етапи: I етап: 2008 р. – початок 2014 р. (війна РФ проти Грузії та підготовка РФ до війни з Україною); II етап: березень 2014 р. – 23.02.2022 (збройна агресія РФ проти України); III етап: після 24.02.2022 р. (широкомасштабна збройна агресія РФ проти України). Доведено тенденцію невпинного урізноманітнення розробок з питань рашизму, серед яких чільне місце посідають наукові праці (монографії, статті), а також нормативноправові документи Української держави з цього питання. Здійснено компаративне співставлення основних політичних характеристик фашистської Італії, націонал-соціалістської Німеччини та рашистської РФ. На цій основі доведено ідейну близкість

панівних ідеологій цих країн, що дає підстави кваліфікувати рашизм як новий етап розвитку людиноненависницьких тоталітарних ідеологій XX ст., доповнених новими змістовними акцентами. При цьому враховано тоталітарну практику СРСР (сталінізм), яка стала надзвичайно впливовим джерелом формування рашизму в сучасній Росії. Визначено сукупність вербальних символів (понятійно-категоріальних одиниць), що дозволяють системно пояснити сутність рашизму в політичних реаліях сьогодення. Розкрито основні теоретичні підходи щодо визначення феномену рашизму як ідеологічної доктрини, запропоновані українськими науковцями. Вказано на ненависть, жорстокість й насилля як невід'ємні складники російського характеру, які в умовах путінського авторитаризму компліментарно інтегрувались у рашистську теорію та практику. Акцентовано увагу на діяльності законодавчого органу України у контексті артикулювання державної позиції щодо рашизму. З цією метою проаналізовано Заяву Верховної Ради України від 02.05.2023 р., у якій розкрито сутність рашизму та вказано на його характерні ознаки й наслідки. Досліджено пострадянський період розвитку РФ (1991-2024 рр.) як етап цілеспрямованої реставрації мілітарної ідеології. Доведено, що така реставрація є органічною властивістю еволюції російської політичної системи (держави), сутність якої суперечить мирним умовам суспільнополітичного розвитку. Розкрито основні положення російських воєнних доктрин 1993, 2000, 2010 та 2014 років. Визначено основні моменти розвитку базових доктринальних положень, що реалізуються російським керівництвом. До них належать: посилення інформаційно-психологічних провокацій з боку Кремля щодо невпинної ескалації викликів і загроз, спрямованих проти РФ з боку держав Заходу; віднесення пострадянського геополітичного простору до зони національних інтересів РФ, реалізація яких передбачає застосування воєнних інструментів; радикальне посилення уваги Кремля до воєнної сфери, свідченнями чого стали кількісне збільшення силових структур РФ, розгортання нових органів воєнного управління (включно зі створенням нових округів), всебічне забезпечення воєнних потреб (людських, матеріальних, фінансових, логістичних); розширення зон застосування російських збройних сил за межами національних кордонів, що дозволяє розглядати територію будь-якої держави, а також океанські й морські акваторії як потенційні театри військових дій за участю російських збройних сил; готовність до превентивного застосування ядерної зброї у випадку виникнення загроз існуванню РФ. Ці та інші доктринальні положення націлені на відновлення воєнного-силового потенціалу РФ, що (як у цьому переконане російське керівництво) дозволить їй відновити геостратегічні позиції й стати одним із «полюсів сили» поліцентричного світу. Досліджено війни (воєнні конфлікти), часів правління В. Путіна, а саме: другу російсько-чеченську війну 1999-2009 рр., російсько-грузинську війну 2008 р., російсько-українську війну, започатковану у 2014 р., військову інтервенцію РФ у Сирії, здійснену у 2015 р., низку військових конфліктів на Африканському континенті, учасниками яких стали російські збройні сили та приватні військові компанії (Судан, Центрально-Африканська Республіка, Лівія, Буркіна-Фасо, Нігер, інші держави). Крім того, РФ, пропонуючи себе в якості миротворця, брала участь у вірмено-азербайджанському конфлікті 2022 р., який закінчився поразкою Вірменії попри її членство в контрольованій Москвою Організації Договору про колективну безпеку. Наголошено, що за цілями, масштабом, інтенсивністю бойових дій російськоукраїнська війна перевищує інші військові конфлікти за участю РФ. Значні втрати в Україні обмежили амбіції Росії щодо нападу на інші країни, зокрема держави НАТО.

2. This dissertation research explores the historiography and source base for studying ruscism, the theoretical and methodological principles for highlighting its essence and content, and the main theoretical approaches to defining ruscism as an ideological doctrine. The process of accumulating the source base on the understanding of ruscism in the context of the Russian-Ukrainian war is proposed to be divided into three stages: Stage I: 2008 - early 2014 (The Russian Federation's war against Georgia and Russia's preparation for war with Ukraine); Stage II: March 2014 - February 23, 2022 (The Russian Federation's armed aggression against Ukraine); Stage III: after February 24, 2022 (large-scale armed aggression of Russia against Ukraine). The tendency of continuous diversification of developments on ruscism issues is proven, with scientific works (monographs, articles) and normative-legal documents of the Ukrainian state on this issue occupying a leading position. A comparative analysis of the main political characteristics of fascist Italy, Nazi Germany, and ruscist Russia is conducted. Based on this, the ideological proximity of the dominant ideologies of these countries is proven, which provides grounds

for qualifying ruscism as a new stage in the development of xenophobic totalitarian ideologies of the 20th century, supplemented by new substantive accents. At the same time, the totalitarian practice of the USSR (Stalinism) is taken into account, which became an extremely influential source in shaping ruscism in modern Russia. A set of verbal symbols (conceptual-categorical units) that systematically explain the essence of ruscism in today's political realities is defined. The main theoretical approaches to defining the phenomenon of ruscism as an ideological doctrine proposed by Ukrainian scientists are disclosed. Attention is drawn to hatred, cruelty, and violence as integral components of the Russian character, which, under Putin's authoritarianism, complementarily integrated into ruscist theory and practice. Emphasis is placed on the activities of the legislative body of Ukraine in articulating the state position on ruscism. For this purpose, the Statement of the Verkhovna Rada of Ukraine dated May 2, 2023, is analyzed, which reveals the essence of ruscism and indicates its characteristic features and consequences. The post-Soviet period of the Russian Federation's development (1991- 2024) is examined as a stage of purposeful restoration of military ideology. It is proven that such restoration is an organic characteristic of the evolution of the Russian political system (state), the essence of which contradicts the peaceful conditions of socio-political development. The main provisions of the Russian military doctrines of 1993, 2000, 2010, and 2014 are disclosed. The main points of the development of basic doctrinal provisions implemented by the Russian leadership are defined. These include: strengthening information-psychological provocations by the Kremlin regarding the continuous escalation of challenges and threats directed against Russia by Western states; attributing the post-Soviet geopolitical space to the zone of Russia's national interests, the implementation of which involves the use of military instruments; radical intensification of Kremlin's attention to the military sphere, evidenced by the quantitative increase in Russian Federation power structures, deployment of new military management bodies (including the creation of new districts), and comprehensive provision of military needs (human, material, financial, logistical); expansion of the areas of application of Russian armed forces beyond national borders, allowing the territory of any state, as well as ocean and sea areas, to be considered potential theaters of military operations involving Russian armed forces; readiness for preemptive use of nuclear weapons in case of threats to the existence of the Russian Federation. These and other doctrinal provisions are aimed at restoring Russia's military-power potential, which (as the Russian leadership is convinced) will allow it to restore its geostrategic positions and become one of the "poles of power" in the multipolar world. The wars (military conflicts) during the rule of V. Putin have been investigated. These include: the Second Russian-Chechen War of 1999-2009, the Russian-Georgian War of 2008, the Russian-Ukrainian War initiated in 2014, the Russian Federation military intervention in Syria in 2015, a series of military conflicts on the African continent involving Russian armed forces and private military companies (Sudan, Central African Republic, Libya, Burkina Faso, Niger, and other states).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лоза В.О. Політична і суспільна практика ідеології рашизму як вагомий чинник глобальної дестабілізації. Політологічний вісник. 2024. Вип. 92. С. 81–88.
- Лоза В. О. Війни (військові конфлікти) періоду правління Володимира Путіна та їх ідеологічне забезпечення. Держава і право. Серія: “Юридичні і політичні науки”: зб. наук. праць. Київ: Юрид. думка, 2023. Вип. 94. С. 233–242.

- Лоза В. О. Насильство як невід'ємна складова ідеології тоталітарної Росії. Політологічний вісник. 2023. Вип. 91. С. 149–158.
- Лоза В. О. Деякі політичні аспекти злочинів агресії Росії в Україні. Держава і право. Серія: "Юридичні і політичні науки": зб. наук. праць. Київ: Юрид. Думка 2022. Вип. 92. С.273–282.
- Loza V., Myronenko V., Myronenko P., Smolianiuk V., Chelak O. The escalation of military threats as a reality of modern geopolitics. Malgue Publishing: Multidisciplinary Science Journal. January 21, 2024. URL: https://malque.pub/ojs/ index.php/msj/article/view/1928
- Лоза В. О. Рашизм як політична ідеологія: плюралізм інтерпретацій. Achievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Internet Conference, September 14–15, 2023. P. 285–286. URL: http://www.wayscience.com/wp-content/uploads/2023/09 /Conference-Proceedings-September-14-15-2023.pdf
- Лоза В. О. Війни Володимира Путіна та їх ідеологічне прикриття. Modern problems of science, education and society: Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. Kyiv, 2023. P. 1111–1116. URL: https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/MODERN-PROBLEMS-OF□SCIENCE-EDUCATION-AND-SOCIETY-6-8.11.23.pdf
- Лоза В. О. Ідеологія і політична практика рашизму як вагомий чинник глобальної дестабілізації. Політико-правові засади модернізації України: внутрішній та зовнішній виміри: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 15–16 берез. 2024 р.). Дніпро. 2024. С. 87–92.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104291

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мироненко Петро Володимирович

2. Petro V. Myronenko

Кваліфікація: д. політ. н., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ АКАДЕМІЯ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

Код за ЄДРПОУ: 40482070

Місцезнаходження: вул. Леонтовича 5, офіс 302, Київ, 01054, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дем'яненко Борис Леонідович

2. Borys L. Demianenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6000-1713

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чупрій Леонід Васильович

2. Leonid V. Chuprii

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 21.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7221-5703

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кукуруз Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Kukuruz

Кваліфікація: д. політ. н., 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1863-3028

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кресіна Ірина Олексіївна
2. Ірина О. Кресіна

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0771-9707

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут держави і права ім. В. М. Корецького Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417130

Місцезнаходження: вул. Трьохсвятительська, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Горбатенко Володимир Павлович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Горбатенко Володимир Павлович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Фещенко О. Л.
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна